

групи, включаючи співробітників, споживачів, громади та довкілля. Облік соціальної корпоративної відповідальності допомагає компаніям зрозуміти витрати на їхню соціальну та екологічну відповідальність, визначити шляхи покращення та впровадження стратегії для зменшення негативного впливу на суспільство та довкілля.

Одним із інструментів соціально відповідального управління може бути збалансована система показників (balanced scorecard, BSC), доповнена процесним підходом та сучасними методами обліку витрат. Така система

потребує створення окремої карти заходів у сфері збалансованого розвитку (BSC), консолідація вимірювань заходів у чотирьох напрямках та акцентування на оцінці соціальної відповідальності підприємства [5].

Формування системи обліку витрат на корпоративну соціальну відповідальність сприятиме інтеграції оцінки як фінансових, так і нефінансових результатів соціально відповідального управління. Системи показників допомагають визначити важливі кількісно-якісні показники у контексті соціально-економічно-екологічної видів діяльності бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Семанюк В. З. Необхідність кардинальної зміни теорії обліку. Облік і фінанси, № 4 (78). 2017. С. 75-80.
2. Czerwińska K., Krzyżanowska K. Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw, „Oeconomia”, nr 9(2). 2010. s. 76 – 89.
3. Папінко В.З. Природоохоронні витрати в системі бухгалтерського обліку. Наука і молодь. Київ: НАУ. 2002. С. 294.
4. V. Semaniuk, V. Shpak and A. Papinko. Estimation of the Information Efficiency of the Accounting System. 2021 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT), Deggendorf, Germany, 2021, pp. 437-440, doi: 10.1109/ACIT52158.2021.9548557
5. Butler J.B., Henderson S.Ch., Raiborn C. Sustainability and Balanced Scorecard: Integrating Green Measures into Business Reporting. Management Accounting”, Winter, Vol. 12, No. 2. P. 429

ДО ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Шестерняк М.М., к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансового контролю та аудиту,
Західноукраїнський національний університет

Любачівський А.І., здобувач
другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Аудит та державний фінансовий контроль»,
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»,
Західноукраїнський національний університет

Для функціонування сучасного життєдіяльності потрібен достатній за підприємства та забезпечення його обсягом ресурсний потенціал, при

ефективному використанні якого можна отримати продукцію високої якості. Користувачі системи управління мають бути забезпечені достовірною, повною та прозорою інформацією щодо потенціалу підприємства, що дає можливість ефективно управляти виробничим, маркетинговим, трудовим, управлінським та іншими ресурсами підприємства. Ресурсний потенціал будь-якого підприємства включає в себе різноманітні складові, однак основні засоби є однією з найважливіших його складових.

Як відомо, основні засоби (ОЗ) – це матеріальні активи, які очікується використовувати підприємством як засоби праці строком більше ніж один рік для виробництва продукції або надання послуг. Ці активи можуть бути в формі будівель, машин, транспортних засобів, обладнання та іншого майна, яке використовується для здійснення операцій діяльності підприємства.

Практика свідчить, що основні засоби визначають обсяги виробництва, його виробничу потужність та слугують чинником, що впливає на визначення фінансових результатів діяльності підприємства. Це зумовлює низку вимог до інформації про наявність, рух, стан, а також використання основних засобів. Тому організація бухгалтерського обліку основних засобів на

підприємстві та регулювання і проведення аудиту є важливим завданням будь-якого господарюючого суб'єкта.

Регулювання аудиту основних засобів передбачає дотримання встановлених правил, стандартів і процедур, які спрямовані на забезпечення правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності відображення у фінансовій звітності основних засобів підприємства, їх оцінки та проведення аудиту. Основні засоби зазвичай є значними активами у фінансовій звітності підприємства, тому їх правильний облік та оцінка мають вагомим значення для фінансової стійкості підприємства.

Звернемо увагу, що метою аудиту операцій з основними засобами є:

- підтвердження достовірності даних щодо руху основних засобів і своєчасності відображення первинної інформації в облікових регістрах;
- відповідність ведення обліку основних засобів прийнятій підприємством обліковій політиці;
- достовірність відображення операцій з основними засобами у фінансовій звітності;
- встановлення методики обліку і оподаткування операцій з основними засобами чинному законодавству.

Основні напрямки аудиту основних засобів представлено на рисунку 1.



Рис. 1. Основні напрямки аудиту основних засобів

Важливим є те, що під час проведення аудиту основних засобів аудитор повинен орієнтуватися на наступні ключові аспекти:

1) *Міжнародні стандарти фінансової звітності (далі - МСФЗ).* МСФЗ встановлюють вимоги щодо обліку та оцінки основних засобів, а також вимоги до аудиту їх фінансової звітності. Аудитор повинен дотримуватися цих стандартів під час проведення аудиту.

2) *Внутрішні контрольні процедури.* Підприємству слід використовувати ефективні внутрішні контрольні процедури, які забезпечують точний облік та оцінку основних засобів. Аудитор може оцінити ці процедури під час проведення аудиту.

3) *Оцінка справедливої вартості.* Деякі основні засоби можуть бути оцінені за справедливою вартістю, замість первісної (історичної вартості). Аудитор повинен перевірити, чи застосовані відповідні методи оцінки та чи вони відображені вірно в фінансовій звітності.

4) *Перевірка правильності нарахування амортизації та відображення ремонтів.* Аудитор має перевірити, чи правильно обліковується амортизація основних засобів, чи проводяться необхідні ремонти для збереження їх вартості, і як ці ремонти відображаються в бухгалтерському обліку.

5) *Відомості про події після звітного періоду.* Аудитору слід враховувати будь-які події, які сталися після закінчення звітного періоду, але до оприлюднення фінансової звітності, які можуть вплинути на оцінку основних засобів.

Дотримання цих аспектів при проведенні аудиту допоможе забезпечити максимальний контроль над обліком та оцінкою основних засобів підприємства, що, в свою чергу, сприяє надійності та достовірності фінансової звітності.

З вищезазначеного випливає, що аудит основних засобів – це процес перевірки та оцінки фінансової звітності підприємства з метою підтвердження достовірності та

правильності обліку основних засобів. При цьому, суттєвими напрямками проведення аудиту основних засобів є:

- 1) перевірка правильності обліку основних засобів;
- 2) перевірка дотримання правил оцінки основних засобів, зокрема їх вартості, амортизації та зносу;
- 3) перевірка наявності та правильності документації пов'язаної з купівлею, продажем та переміщенням основних засобів;
- 4) оцінка ризику пов'язаного з основними засобами (наприклад, ризику втрати вартості через знос або застаріння чи інших непередбачуваних обставин);
- 5) перевірка відповідності прийнятій підприємством обліковій

політиці щодо обліку, оцінки та розкриття інформації про основні засоби;

- 6) аналіз фінансових показників, які пов'язані з основними засобами для виявлення будь-яких відхилень
- 7) перевірка відповідності чинному законодавству та дотримання міжнародних стандартів, що регулюють таку діяльність.

Ці напрямки допомагають аудиторам отримати повну інформацію щодо процесу обліку та управління основними засобами підприємства та визначити можливі ризики та недоліки.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 9, ст.50), (із змінами і доповненнями), поточна редакція від 16.03.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 27.03.2024 р.)
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 40, ст.365), (із змінами і доповненнями), поточна редакція від 01.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 27.03.2024 р.)
3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Мінфіном України від 30.11.1999 р. № 291, поточна редакція від 23.02.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (дата звернення 28.03.2024 р.)
4. Інструкція про порядок списання основних засобів та створення постійно діючої комісії щодо списання основних засобів, затверджена Наказом Мінпромполітики України № 373 від 26.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373220-99#Text>.
5. Міжнародні стандарти аудиту. *Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2018 року. Частина I, Частина II, Частина III.* URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditu> (дата звернення 28.03.2024 р.)
6. Переклад Міжнародних стандартів фінансової звітності 2023 року. URL: https://mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_of_2023-718 (дата звернення 27.03.2024 р.)